

DE HAAAGSE TIJDEN

Winterspelen
in beeld

Pag. 5

Alfa Romeo
Alfetta 1.8
in Vroem, Vroom...

Pag. 11

Voorgoed
ongeschikt

Pag. 8-9

175 jaar Pulchri
Studio: Uit liefde
voor de kunst

Pag. 14

De Haagse krant van alle tijden

Sportman van het jaar wint goud

Veel Hagenaars en Hagenezen (maar die lopen er altijd met enige schroom) kennen 'de Fred' en weten dat daar tussen de Willem de Zwijgerlaan en het Frederik Hendrikplein de wasserij van de familie Veldkamp gevestigd is. Niet meer gerund door de ouders van schaatser Bart Veldkamp, maar inmiddels door zijn zus. 'Gouden' Bart (vanwege zijn Olympische titel op de 10 km) is inmiddels gevestigd in Noorwegen, waar hij met zijn Noorse vriendin woont. Maar van waaruit hij graag nog terugkijkt op de gedenkwaardige 20ste februari 1992, toen hij in Albertville goud behaalde op de langste schaatsafstand.

In de eerste plaats kijkt hij terug op de bijzondere omstandigheden, want op de Olympische Spelen waarbij voor het laatst op een buitenbaan werd gereden, waren de omstandigheden belabberd. Maar Hagenaar Bart Veldkamp (die een vast duo vormde met zijn begeleider pa Veldkamp en Ab Krook als coach had) trof het in die 10 km, omdat de weersomstandigheden juist toen voor iedereen gelijk waren en hij concurrent Jahann Olav Koss 2,5 seconde voor bleef, nadat hij de Italiaan Roberto Sigell in zijn eigen 10 km bijna op een ronde had gereden. En dan komt de eerste vergelijking met de omstandigheden nu. Bart vertelt: "Nu vliegt de hele Olympische ploeg gezamenlijk in een vliegtuig terug naar huis, ik reed toen samen met de andere Hagenaar

Thomas Bos (die 11^e werd) terug naar huis. Maar ik wist niet wat me daar te wachten stond. Er was ons alleen gevraagd om onderweg even te stoppen bij een wegstaurant, alwaar we geïnformeerd werden over het verdere ritueel. En tja, toen was er die grandioze huldiging, eerst op het Oude Stadhuis aan de Groenmarkt in aanwezigheid van Burgemeester Havermans

Een rit met de historische oude tram tijdens de huldiging. Foto Thuring, collectie Haags Gemeentearchief

en later gevolgd door die op de Frederik Hendriklaan. Er was een heus podium gebouwd en duizenden mensen waren aanwezig. Dat was echt fantastisch." Overigens maakte ondergetekende die huldiging op de Fred live mee, want ook mijn vrouw en ik vonden het uniek om de gouden Hagenaar toe te juichen.

De vraag is of er een groot verschil zal zijn tussen de Olympische Winterspelen van toen en die van nu in China. Het grootste verschil is natuurlijk het feit dat het toen de laatste buitenwedstrijd was en nu vindt het schaatsen binnen plaats, zoals al vanaf Lillehammer in 1994 het geval

(waar Bart brons haalde) en in Nagano in 1998, toen Bart ook brons pakte, maar toen in de hoedanigheid van 'schaatsende Belg'. Bart wilde wel blijven schaatsen, maar had de wens om wat losser te komen van het strakke juk van het Nederlandse schaatsregime. Zo won Veldkamp in 1997 het eerste Belgische kampioenschap allround, dat verreden werd op de Uithof in Den Haag.

Bart ziet overigens weinig fundamentele verschillen in de benadering van de schaatsport toen en nu. "Ach ja, de techniek is inmiddels na zo'n vijftientig tot dertig jaar behoorlijk verbeterd. En in mijn tijd bestonden er nog geen WK-afstanden, maar een allround toernooi. Alleen op de Olympische Spelen was het mogelijk om als specialist (de 5 en 10 km waren mijn afstanden) iets bijzonders te doen. Maar overigens werken alle wintersporters naar dat ene moment toe. De hele entourage van de Olympische Spelen is bijzonder, maar uiteindelijk is het een wedstrijd waar je helemaal naar toe

leeft, dat zal in Peking niet anders zijn dan in Albertville, Lillehammer of Nagano. Je hebt dat ene moment waarop je er helemaal voor gaat. Ook in Albertville was de sfeer groots, maar de omstandigheden soms dramatisch. Zoals op de 5 km waarop ik niet verder reikte dan de vijfde plaats." Maar op de 10 km stond er dus goud te wachten voor de Haagse topschaatser, hetgeen hem behalve 'eeuwige roem' ook nog eens de titel 'sportman van het jaar' opleverde. En nu woont hij dus in Noorwegen, maar functioneert hij wel als *side kick* in Hilversum in het NPO-presentatieteam, dat de Olympische Winterspelen straks van commentaar en analyses zal voorzien. À propos, we zitten nu toch in de tijd, dat elke twee graden nachtvorst aanleiding is om te speculeren over een eventuele Elfstedentocht (de laatste was in 1997): Bart nam ook nog drie keer deel aan deze 'tocht der tochten', in 1985, 1986 en 1997.

Ton van Rijswijk
avanrijswijk@kpnmail.nl

OPRUIMING Tot
50% korting
op dames- en heren merkschoenen

JOHAN WASSENAAR
Hendrikstraat 132-134
Den Haag
070 - 363 75 19
Johanwassenaar.nl

PHF P.H. Frauenfelder

Service

- loodgieters
- installatie
- daktechniek

75 JAAR
1946-2021

070 - 325 44 40
www.phfrauenfelder.nl

CUVO. Zorg voor uw uitvaart.

CUVO UITVAARTZORG ONDERDEEL VAN COÖPERATIE DE VOLHARDING

Samen bespreken wij uw uitvaartwensen voor een passend afscheid.

DE HAAG EN OMSTREKEN

BEL BIJ EEN OVERLIJDEN OF VOOR EEN AFSpraak MET EEN CONSULENT
070 346 95 71 | WWW.CUVO.NL

Oproepjes

De gratis rubriek 'Oproepjes' is een zeer populaire!
Hulp of reactie nodig van onze lezers?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

Stoffenhandel

Mijn opa, A.C. Toet (1878-1970), werkte tijdens het grootste deel van zijn werkzame leven voor de stoffenhandel van de gebroeders (Van?) Gelder; vóór de Tweede Wereldoorlog als handelsreiziger/vertegenwoordiger in de regio Noord-Limburg en na de oorlog nog enige jaren als kleermaker. Beide broers, joods, hebben vermoedelijk in de onderduik - de oorlog overleefd. Het bedrijf was gevestigd in Den Haag, geen idee waar precies, maar ik herinner me dat ik er samen met mijn oma ben geweest. Mijn opa, zittend op de kleermakerstafel, maakte op mij grote indruk. Ik ben op zoek naar nazaten/familieleden van de beide broers, omdat ik benieuwd ben hoe het bedrijf de oorlog heeft overleefd en of mijn opa hierbij een rol heeft gespeeld.

Bert Toet (A.C. Toet)

toetwigg@xs4all.nl

Op zoek naar

Na bijna zestig jaar wil ik in contact komen met Winnie van der Rest, destijds medeleerlinge op de prof. Gunning MULO en dochter van Bas van der Rest van de

gelijknamige muziekhandel in het West-einde. Voor informatie omtrent haar ben ik zeer erkentelijk.

Koos Boer

koosjager@ziggo.nl

Het wasvrouwkje

Hierbij wil ik reageren op de oproep van de Stedelijke Ouderen Commissie (SOC) in het artikel *Behoeft aan meer bankjes* (De Haagse Tijden van 14 december). Het beeldje in de Ammunitieshof (Lamgroen) refereert aan het wasvrouwkje. Vroeger was dit het bleekveldje, waar de vrouwen de was neerlegden om te drogen

en op het bankje stond de wasmand om de schone was in terug leggen. Ook was deze plek bedoeld om uit te rusten en om met elkaar bij te praten. Ik heb zelf ook een klein beeldje hiervan. Mijn broer, Cees de Brabander, heeft ervoor gezorgd dat het beeld daar kwam. Hij woonde op Ammunitieshof 27 en de geschiedenis van Den Haag was zijn hobby. Eerst heette de straat Ammunitieshaven, maar nu Ammunitieshof. Toen mijn broer overleed (op 2 april 2013) hebben we al zijn documentatie naar het archief in het gemeentehuis op het Spui gebracht.

Joke v. Paassen de Brabander

MC/De Sooz

MC/De Sooz zat begin jaren tachtig aan het Laagveen 20b. Het was een jongerensociëteit vanuit de Vredekerk (Maartensdijklaan). Ik ben op zoek naar foto's van deze soos, zowel van buiten als binnen. Ook ben ik benieuwd wie er kwamen. Het zou leuk zijn de club weer eens bij elkaar te zien. Bij voorbaat dank voor eventuele reacties!

Christa Donkers

cmdonkers@hotmail.com

Oesters bij Saur

Wat was dat lekker eten! Een half dozijn oesters verorberen bij toprestaurant Saur op de hoek van het Lange Voorhout, en daarna zeer verse, gestoofde kabeljauw. Hoeveel Hagenezen en 'buitenlanders' zijn niet decennialang deze chique eetzaak binnengestapt voor een vorstelijk maal? Ontdekte ik voorjaar 2019, al lopende langs die fraaie allee, dat het restaurant voorgoed (?) gesloten is! Hoe is zoiets mogelijk?

Haast niemand weet dat Frits Saur al in 2005 zijn eerste visrestaurant begon aan de Nieuwstraat in Rotterdam. Hij heeft het in de Maasstad vijftien jaar volgehouden. Na 1920 trok hij naar Den Haag, vermoedelijk omdat hij in de Hofstad een meer kapitaalkrachtig uitgaanspubliek kon aantreffen. Rotterdam was vooral voor de oorlog een arbeidersstad. Ik schrijf en produceer een vuistdik boek *Rotterdamse Restaurants, 1900 - heden* en ik zoek naar waardevolle info aangaande Saur's Haagse periode. Wie, oh wie, helpt mij?

Joris Boddaert

joriboddaert@gmail.com of 06-18849644

TROTS

Jantje in Den Haag

Mijn kleindochter, nu dertien, was een jaar of zeven toen ik haar vertelde dat ik haar mee uit zou nemen om de mooiste plekjes van Den Haag te zien. De grote dag was aangebroken. Langs de Vijverberg liepen wij zo het beeldje van Jantje in de armen, en luid zingend "in Den Haag daar woont een graaf" liepen wij naar het statige Lange Voorhout. Ik vertelde mijn kleindochter dat koningin Juliana en haar dochter prinses Beatrix hier ook hadden gelopen. Dat maakte wel indruk. Ook vertelde ik dat Escher in het paleis nu een museum is en dat koningin Wilhelmina daar vroeger woonde. Van Pulchri studio vertrokken we naar het prachtige hotel Des Indes, waar Michael Jackson, de Rolling Stones, koninginnen en koningen, en nog vele beroemdheden hebben gelogeed. Toen wij de mooie hal binnenstapten, was dat kleine meisje wel even stil. Op den duur vroeg ik: "Misty, moet je niet naar de wc?" "OMA! Hier moet je 'toilet' zeggen". Oma werd op haar vingers getikt. Ten slotte gingen wij richting het Mauritshuis via het Binnenhof, waar ze ineens stil bleef staan: "Oma, nu wil ik naar de McDonald's." Ze vond het genoeg geweest. En zo kwam er een einde aan een prachtige dag, een dag om nooit te vergeten.

Marijke Mulder van Dort

vandortmarijke@gmail.com

Heeft u ook een TROTS en wilt u die delen met de lezers van De Haagse Tijden? Stuur uw verhaal (+/- 150 woorden) en foto dan naar redactie@dehaagsetijden.nl

Chuck Deely

(Alweer 5 jaar geleden)

Een rauwe stem zingt

Angie, van de Rolling Stones

He is so fragile with skinny bones

Zijn gitaarspel swingt

Altijd, ook door weer en wind

speelt hij steeds stug door

Ambtenaren hijgend naar kantoor

Niemand die hem ooit bindt

It's only Rock and Roll, but I like it

Getekend door een ruig leven

Ongerust als hij er een paar dagen niet zit

Bleef hem wel een euro geven

Het nieuws kleurt mij toch even wit

Jouw dood past niet in mijn leven

Rest In Peace, Chuck

Cor van Welbergen

Cor.Welbergen@minbzk.nl

Uitgeverij De Haagse Tijden

Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 65.000 exemplaren gratis af te halen op circa 360 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via de klantenservice.

Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel of Jolanda Kraanen en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom
Marcello & Els
Milja de Zwart
Robert Mindé

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Van een 'moetje' tot beeldhouwer Joop van Lunteren

Dingen kunnen soms anders uitpakken dan verwacht. We schrijven half de jaren zestig van de vorige eeuw, in veel opzichten een heel andere tijd dan nu. De seksuele revolutie en de dolle jaren zestig staan op het punt door te breken maar in de praktijk leven we in veel opzichten nog in de jaren vijftig. Dat geldt in elk geval voor onze ouders! We zijn niet getrouwd maar nog verloofd - toen deed je dat nog - maar ik ben wel in verwachting. "Nou en?", zouden ze tegenwoordig zeggen. Maar toentertijd ongetrouwd moeder, een baby en 'hokken?' Geen sprake van! Voordat je het wist kwam er een of andere maatschappelijk werkster zich met je bemoeien.

Hoewel we allebei meerderjarig waren, dat was toen trouwens pas met 21 jaar, besloten mijn verloofde en ik te trouwen. Dat ging niet zomaar; toestemming van ouders was toen nog nodig tot de leeftijd van dertig jaar! Dus met knikkende knieën op naar de ouders voor toestemming. Schoonma en -pa waren, hoewel nog jong en redelijk progressief, om zacht te zeggen 'not amused'. Mijn veel oudere ouders, die zelf na jaren ellende van kinderloosheid mij op de valreep hadden gekregen, waren als een kind zo blij, ze werden oma en opa! Mijn aanstaande werd verwelkomd met gejuich en: "Daar is de zondaar!" Oef, dat viel mee.

Mijn vader, die bij de Amsterdamse Bank werkte als beleggingsadviseur, was zo in zijn nopjes dat hij het niet alleen aan zijn collega's, familie en vrienden vertelde, maar ook aan zijn relaties. Een van zijn relaties was mevrouw Van Lunteren, weduwe van de bekende beeldhouwer Joop van Lunteren. Zij feliciteerde mijn vader welgemeend.

De stoelen van Joop van Lunteren

Omdat wij als arme studenten zeker niets zouden hebben en zij kleiner ging wonen, bood ze ons overvloedige stoelen aan. Als vers getrouwd stel gingen we uit een soort beleefdheid naar haar etage, tweehoog in de Alexanderstraat. Immense ruimtes. Eén ruimte was gevuld met minstens twintig monumentale stoelen. Haar man Joop had die stoelen gemaakt voor de enorme feesten die hij ooit gaf in zijn atelier. Ze waren schitterend, met gebeeldhouwde leuningen, sommige met dierenkoppen, maar zoals ze ons toevertrouwde: "Ze zitten voor geen meter, je krijgt er rugklachten van!" Er was wel een kleine complicatie; we kregen dan wel stoelen maar we hadden geen woonruimte. Met enige schroom zochten we de zes mooiste uit, de rest kon echt niet. We namen ook nog een keukenkastje mee, een afgietsel van de buste van Cicero en een opgezette papegaai onder een glazen stolp. Alles kon zo lang worden opgeslagen in een zolderkamer bij mijn ouders.

Maar hoera! We vonden een piepkleine eigen woonruimte, net op tijd voor de baby er was. De twee mooiste stoelen konden we kwijt, die twee heb ik nog steeds. Lekker zitten, hó maar, maar zo mooi! Waar na 55 jaar de andere vier zijn gebleven, is mij een raadsel. Maar het bleef mij intrigeren, vooral nadat ik een keer de Drie Hoefijzers Brouwerij in Breda had bezocht, waarvan het gebouw is ontworpen door Joop van Lunteren. Wie was Joop van Lunteren eigenlijk? Zonder dat ik het wist, kende ik veel werk van hem. Op weg naar mijn HBS bleek ik jarenlang langs werk van hem te hebben gefietst.

Beeldhouwer en architect Johannes P.H. 'Joop' van Lunteren, geboren te Vrijenham bij Delft,

overleden in 1958 in Den Haag. Hij doorliep de school voor kunstnijverheid in Haarlem en werkte vanaf 1903 in Den Haag. Hij werkte vaak samen met andere architecten en maakte veel ornamentaal werk, onder andere voor het Scheepvaarthuis in Amsterdam, 1916, en het gebouw Petroleum (Essogebouw) in Den Haag. Ook werkte hij mee aan ornamenten in het trappenhuis van de Bijenkorf en aan het Nationaal Monument op de Dam.

Bekend werk in Den Haag is op de brugleuning van de Heeren-grachtbrug, 'Prins Maurits en de burgers van Den Haag', voorstellend Prins Maurits en zijn gevolg, een herinnering aan het eerste Haagse verdedigingswerk op last van Prins Maurits, Stadhouder van Holland en Zeeland. Ook bekend is het beeld waar ik vijf jaar lang elke dag op weg naar school langsfietsde op de Conradkade bij de Suezkade. Een beeldengroep samen met Dirk Wolbers vervaardigd in 1937; 'Veiligheid in Verkeer'. Behalve het grote beeld van de overstekende vrouw met de kindertjes staan er naast de bosjes aan de uiteinden van de brugleuning nog twee kinderen, een meisje met een konijntje aan de ene kant en een verstopt jongetje aan de andere kant.

Nog een verrassing: bij het maken van foto's ontdekte ik

MANNEN, het restant van een pissoir

'Veiligheid in Verkeer', beeldengroep uit 1937

aan de overkant een stenen zuil met erop lastig te ontcijferen verticale geschreven jaren dertig letters, wat ik uiteindelijk ontcijferde: MANNEN. Een kennis uit Den Haag die ik de foto liet zien bevestigde mijn vermoeden: het was het restant van een pissoir die er niet meer was. Hij vertelde dat hij er vroeger wel eens was geweest; een gebogen trap leidde naar een matig verlichte ruimte onder de brug met matglazen ruiten

en een aantal plasplekken met hoge porseleinen achterkant. Het loosde wellicht op het kanaal. Voor vrouwen was er overigens nooit zoiets. Van een pissoir is geen sprake meer, alleen nog de gebeeldhouwde zuil. En zo leidde de komst van onze baby toen naar deze ode aan het fraaie werk van beeldhouwer Joop van Lunteren nu.

Joan Verheij
vogelsang@zeelandnet.nl

Brugleuning Conradbrug

Het Warenhuis voor Thuis

Voor al uw beveiligingswerkzaamheden, slijpwerkzaamheden of een nieuw naam bordje of huisnummerbord.

**IJZERWAREN • SANITAIR • HUISHOUDELIJK
ELECTRA • VERF & SCHILDERWERK**

Kom langs in de winkel,
of neem contact op voor een vrijblijvende afspraak!

Van Hoytemastraat 72 • 2596 ES 's-Gravenhage
Tel: 070-3280248 • Mail: info@beumerijzerhandel.nl

Samen aan alles gedacht!

- Opbaren thuis of in een uitvaartcentrum naar keuze
- Vooraf vastleggen van uitvaartwensen
- Uw uitvaartverzorger in regio Haaglanden

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar

Bautersemstraat 1, 2518 PC Den Haag
www.henning-uitvaart.nl

Uitvaartverzorging J. Henning anno 1885
is houder van het Keurmerk Uitvaartzorg

**UITVAARTVERZORGING
J. Henning**

Mirella

Pim

Seniorenhelp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

**Senioren-
verhuizing**
Volledig verzorgd!

**Woning-
ontruiming**
Huur- en
koopwoning

**Schilder-
en kluswerk**
Stofferen
en behangen

**Spoed-
oplevering**
Binnen 7
dagen leeg

**de beste in
VERHUZEN
EN ONTRUIMEN**
Seniorenhelp
Nederland

www.seniorenhelp.com

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Enrico, Martijn, Jasper
en John Jellema

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort
recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

De mooiste riviercruises met mps Horizon

Gewoon perfect geregeld.

Paascruise vanuit Rotterdam
5-daagse riviercruise www.dejongintra.nl/crcr407 vanaf p.p. **€ 299**

Door vier Hollandse provincies
7-daagse riviercruise www.dejongintra.nl/crcr445 vanaf p.p. **€ 649**

Rijn cruise vanuit Rotterdam
8-daagse riviercruise www.dejongintra.nl/crcr448 vanaf p.p. **€ 699**

Romantische Rijn
7-daagse riviercruise www.dejongintra.nl/crcr478 vanaf p.p. **€ 729**

Romantische Rijn met een vleugje Moezel
7-daagse riviercruise www.dejongintra.nl/crcr447 vanaf p.p. **€ 729**

Vraag onze **nieuwe** brochure aan:
www.dejongintra.nl/brochures

www.dejongintra.nl/riviercruises
Bel 0180 - 457 803
of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Reissom excl. € 19,50 reserveringskosten, € 2,50 Calamiteitenfonds en SGR bijdrage van € 5 p.p.

Gezondheid en Zorg

**DE VOLHARDING,
SAMEN VOOR ELKAAR**

GEZOCHT VRIJWILLIGE BEGELEIDERS VERVOER M/V

De Volharding heeft een samenwerkingsverband met Florence waar wij dagelijks onze vrijwilligers inzetten voor het vervoeren van mensen met een beperking naar een ontmoetingscentrum.

Voor woonzorgcentrum Florence De Mantel in Voorburg zoeken wij vrijwilligers die mensen begeleiden en ondersteunen met in- en uitstappen, ook met rolstoelen, in speciaal voor dit vervoer aangepaste personenbussen.

Bent u beschikbaar voor enkele uren per week? Dan bent u van harte welkom!

Rijbewijs niet noodzakelijk. Een vriendelijke en sociale instelling is onontbeerlijk voor dit dankbare werk. Voor een vlotte communicatie is een mobiele telefoon, e-mail of WhatsApp noodzakelijk.

Na een inwerkperiode kunt u in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.

U kunt tijdens kantooruren vrijblijvend contact opnemen met onze coördinator vervoer Jan de Bruijn. Mobiel 06-278 76 400 of per e-mail jan@devolharding.nl

Of stuur uw CV naar onderstaand adres.

Stichting de Volharding Steun en Toeverlaat
Roggeveenstraat 116, 2518 TT Den Haag T. 070-221 05 82
steuntoeverlaat@devolharding.nl, www.devolharding.nl

Winterspelen in beeld

Op vrijdag 4 februari 2022 beginnen de Olympische Spelen in het Chinese Beijing. De mooiste beelden zullen rechtstreeks de huiskamer binnenkomen. Op vaak grote, haarscherpe televisies. Maar ook op mobiel of tablet kunnen we de Winterspelen prima volgen. Kortom, we kunnen overal genieten van onze sporthelden. Dat het ooit anders was, is zeker voor jongeren moeilijk te bevatten. Want de tijd van dikke zware beeldbuizen, zwart-wit beelden en antennes op het dak ligt ver achter ons.

De allereerste reguliere Nederlandse televisie-uitzending werd op 2 oktober 1951 uitgezonden vanuit NTS Studio Irene in Bussum. De zwart-wit beelden waren te zien op ongeveer vijfhonderd televisietoestellen, op het enige kanaal dat Nederland op dat moment rijk is: Nederland 1. De uitzending werd geopend door de wapperende vlag van de Nederlandse Televisie Stichting (NTS), gevolgd door omroepster Jeanne Roos die de kijkers verwelkomde. Na de opening hielden staatssecretaris Cals en KRO-voorzitter

door vijf schaatsers en twee kunstrijdsters. De kijkers zagen schaatser Jan Plasman op de vijfduizend meter een bronzen medaille behalen. Bij het Olympisch kunstrijden won de legendarische Sjoukje Dijkstra een zilveren plak. De eerste voor Nederland in deze tak van sport.

De Haagse Joan Haanappel behaalde in dezelfde discipline een vijfde plaats. Het waren haar tweede Winterspelen. Vier jaar eerder in 1956 op de Olympische Winterspelen in het Italiaanse Cortina d'Ampezzo eindigde ze op de dertiende

Joan Haanappel werd op 13 november 1940 geboren in Den Haag. Op zesjarige leeftijd begon ze haar succesvolle kunstschaatscarrière bij de Haagse ijsclub Houtrust. In 1951 won ze haar eerste grote prijs; brons op het Nationaal Kampioenschap. In 1955 werd Joan Haanappel Nederlands kampioen. De eerste van vier opeenvolgende titels. Ook internationaal had de Haagse kunstrijdster succes. In 1953 debuteerde ze op het Europees Kampioenschap met een veertiende plaats. Twee jaar later werd ze op haar eerste wereldkampioenschap vijftiende. In 1958 behaalde ze op het

EK een bronzen plak. De eerste van drie. In 1960 besluit Joan Haanappel een punt te zetten achter haar wedstrijdloopbaan. Het jaar werd succesvol afgesloten met een zilveren plak op het NK, een bronzen op het EK en een vijfde plaats op het WK en de Olympische Spelen. Ne-

derland had toen een miljoen televisies. De meeste huishoudens hadden pas rond 1970 een beeldbuis in de kamer staan. Het was in de jaren vijftig en zestig dan ook heel gebruikelijk om televisie te kijken bij familie, burens of kennissen. Wie geen televisie had, nestelde zich voor tv-winkels om maar niets te hoeven missen. Zo zagen velen Joan Haanappel in zwart-wit beelden de sterren van de hemel schaatsen.

De met souplesse schaatsende Haagse schone behaalde mooie successen, maar stond vrijwel altijd in de schaduw van Sjoukje Dijkstra die technisch beter was. Toch kwam het na afloop van beider topsport carrières tot een soort van genoegdoening. Beide dames gingen schaatsen bij professionele ijsrevues als Holiday on Ice, waar vooral telt hoe gracieus je over het ijs beweegt. Een stijl wat Haanappel beter afging dan Dijkstra. In al die jaren heeft hun vriendschap er nooit onder geleden. Beiden delen de liefde voor het kunstrijden. De sport werd in Nederland door Haanappel en Dijkstra op de kaart gezet. Het nieuwe medium televisie zorgde ervoor dat de sport en het duo uitermate populair werden bij het grote publiek.

Jan Kaffa
JanKaffa@hotmail.com

Bij de Nederlandse kampioenschappen kunstrijden in 1958 werd Joan Haanappel eerste; Sjoukje Dijkstra tweede en Jeanine Ferir derde. Foto: Anefo, collectie Haags Gemeentearchief

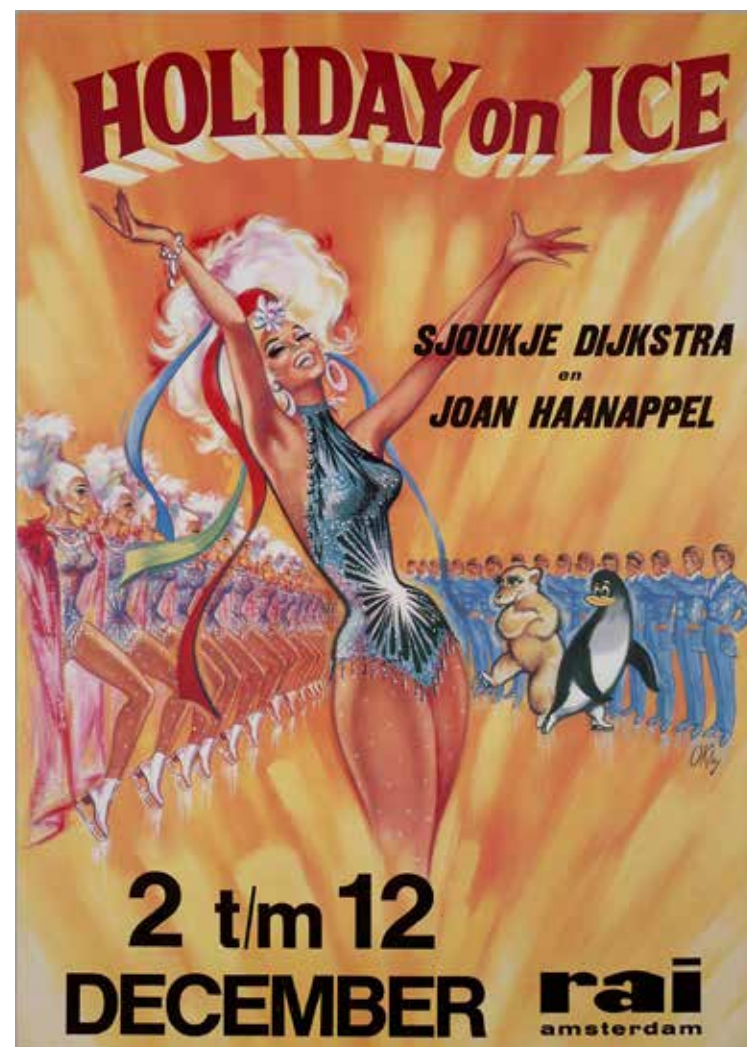
Kors een toespraak over de technologische vooruitgang. Ook werd er gewaarschuwd voor mogelijke passiviteit en vervlakking die het nieuwe communicatiemiddel teweeg zou kunnen brengen. De drie uur durende uitzending werd verder gevuld met een filmpje over de geschiedenis van televisie, een documentaire over het gieten van klokken en het televisiespel de Toverspiegel.

Op 5 april 1959 werd de eerste uitzending van Sport in Beeld uitgezonden, de voorloper van Studio Sport. In 1960 verschijnt het eerste programma op de Nederlandse televisie die geheel in het teken staat van de Olympische spelen. Van de Winterspelen die gehouden werden in het Amerikaanse Squaw Valley zond de NTS dagelijks een uur uit. Nederland werd vertegenwoordigd

plaats. Het grote publiek maakte toen voor het eerst kennis met Haanappel, toen ze samen met Sjoukje Dijkstra voor het nieuwe medium televisie ruim drie minuten geïnterviewd werd door Siebe van der Zee. Ze vertelde onder andere over haar trainingen in Engeland.

Eerste televisie-uitzending vanuit Studio Irene, op 2-10-'51. Foto: Harry Pot, Anefo, Elsevier Reportage

Affiche Holiday on Ice met Sjoukje Dijkstra en Joan Haanappel, 1971-72. Bron: 150 jaar Nederlandse reclame, ReclameArsenaal

Het Grotius Lyceum

Er zullen vermoedelijk niet veel Hagenaars meer zijn die zich het Grotius Lyceum in de Vlierboomstraat kunnen herinneren. Oorspronkelijk heette dit het Eerste Gemeentelijk Lyceum, gesitueerd aan het Stokroosplein. In de Tweede Wereldoorlog kwam het te liggen in het Sperrgebied (het gebied met Duitse verdedigingswerken) en werd het door de Duitse bezetters gesloten. Verschillende gebouwen werden hierna gebruikt, totdat in 1946 het lyceum werd omgedoopt tot Grotius Lyceum en gevestigd werd in een gebouw in de Vlierboomstraat.

In april 1955 (ik zat toen in de eindexamenklas van de HBS-B) verhuisde de school naar een nieuw gebouw aan de Klaverstraat 7. De leerlingen werden hierbij ingeschakeld als onbezoldigde werkrachten. Wij moesten een groot gedeelte van de inventaris van de Vlierboomstraat naar de Klaverstraat sjouwen. Momenteel situeert hier het Segbroek College.

Hoewel wij in onze tijd uiteraard ook geen voorbeeldige leerlingen waren en ik vrij regelmatig om de een of andere reden naar de rector werd gestuurd om daar te ho-

ren wat voor straf ik nu weer zou krijgen, heb ik uitsluitend prettige herinneringen aan mijn schooltijd. We hadden een leuke klas met, naar ik meen, tien jongens en zeven meisjes. Ook met de leraren hadden we het niet slecht getroffen. De rector was de heer J. Prins. Hij had zijn gezin verloren toen in de Vogelbuurt, waar hij woonde, een bom op zijn huis viel. Het was een strenge maar rechtvaardige man. Verder herinner ik mij de heer J. Hofker (biologie) die op handen werd gedragen. In het weekend maakte hij met vrijwilligers excursies naar het strand en in de avond gaf hij een cursus

“Uitsluitend prettige herinneringen aan mijn schooltijd.”

Grotius Lyceum, eindexamenklas 1955

microscopie. Verder herinner ik mij de heer J. Gerritsen, leraar Frans, iemand die het vrouwelijk schoon zeer kon appreciëren en de heer J. Zwier, leraar geschiedenis, die veel amusante historische anekdotes had. Op school hadden we een zeer hechte vriendenkring, die bestond uit Kees Gerritsen, Jan van Dillewijn, Han Lans, Rob

Klaassen, Arie Blok, Frits Zechner en ikzelf. De eerst viergenoemden zijn overleden. Ik ben inmiddels 85 jaar oud.

Deze klassenfoto is gemaakt in mei 1955. Het zijn de twee eindexamenklassen van de HBS-B voor de toen spiksplinternieuwe school aan de Klaverstraat. Ikzelf zit op de tweede rij, tweede van links (met witte sjaal).

Jan van de Water
douwvanderkrap@ziggo.nl

‘Graag vertellen wij u alles over erfrecht en levenstestament.’

Webinar Erfrecht en levenstestament

Woensdag 9 februari | 19.00 - 19.45 uur

In een testament regelt u wat er later met uw geld en spullen gebeurt. Maar hoe werkt erfrecht precies? En weet u wat een levenstestament inhoudt en waarom het belangrijk is om er een op te stellen? Een van de redenen kan zijn dat u ook goed voor uw partner, kinderen en andere dierbaren wilt zorgen als u dat zelf niet meer kunt. Bijvoorbeeld bij ziekte. Rolf Henneken,

uitvaartverzorger in de regio Den Haag nodigt u van harte uit voor een webinar over dit onderwerp. De juristen van onze DELA VoorelkaarDesk beantwoorden graag al uw vragen.

Datum: woensdag 9 februari | 19.00 - 19.45 uur

Deelname: gratis

Informatie: events@dela.org

Plaats: online; u krijgt een link via e-mail

Bent u erbij?

U kunt zich tot en met 8 februari aanmelden via dela.nl/webinargfebruari22

DELA
voor elkaar

6 edities voor maar € 20,-!

Maak jezelf of een (oud) Hagenaar blij met een proefabonnement op De Haagse Tijden!

JA, ik neem een abonnement of geef er een cadeau en ontvang iedere 14 dagen de krant in de brievenbus. Ik maak het bedrag over op NL08 RABO 0129 9222 93 t.n.v. Brückel Reclame BV.

Uw naam: _____
Telefoon: _____
E-mailadres: _____

Naam ontvanger: _____
Straat + huisnr.: _____
Postcode + Woonplaats: _____

☐ Proefabonnement Nederland 6 edities € 20,00

☐ Halfjaarabonnement Nederland € 40,00

☐ Jaarabonnement Nederland € 75,00

☐ Jaarabonnement buitenland € 95,00

Deze actie is geldig voor abonnementen afgesloten tot 8 februari 2022.

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar:

De Haagse Tijden, Laan van Meerdervoort 174, 2517 BH Den Haag
of mail de gegevens naar: dehaagsetijden@bruckel.nl

Marcello en Els (W)eten Wat Lekker Is Trattoria Da Sebastiano

We waren even afwezig met onze rubriek. Er is van alles gebeurd. Allebei corona bijvoorbeeld, milde klachten dat wel, maar toch in quarantaine. Bovendien heeft Els een nieuwe knie gekregen en moesten we zo nodig ook nog op vakantie. Maar we zijn er weer! Jammer genoeg midden in de zoveelste lockdown, dus hebben we afgehaald bij Da Sebastiano.

Een Italiaans restaurant dat niet meer weg te denken is uit Duinoord/Regentes. Ruim dertig (!) jaar geleden alweer leerden we de eigenaar Sebastiano Stefanelli kennen toen hij nog werkte bij Ziani in de Reinkenstraat. Lang duurde het avontuur bij Ziani niet; Sebastiano begon voor zichzelf bij ons aan de overkant op de hoek met de Van Speykstraat. Al snel was het te klein en verhuisde het restaurant naar de Laan van Meerdervoort nummer 214, op hoek met de Van Merlenstraat. Een tweede zaak werd geopend in de Javastraat, maar twee goed lopende restaurants was te veel van het goede...

De uitgebreide kaart

Als je gaat dineren bij Sebastiano komt hij altijd met het schoolbord met dagspecialiteiten bij je aan tafel. Hij legt dan uit - op zijn eigen charmante Italiaanse manier - wat je buiten de kaart om kan bestellen. Het brengt je direct in Italiaan-

se sferen. Dit gebeurt jammer genoeg bij afhalen tijdens de lockdown natuurlijk niet. Maar de afhaalkaart verschilt verder eigenlijk niets van de restaurantkaart, wel is alles iets voordeliger. We nemen natuurlijk geen pizza voor deze recensie (normaal wel, want ze zijn perfect!) maar kiezen van de kaart een pasta, een kipgerecht en laten Sebastiano een schotel met antipasti maken.

Aan tafel

Thuis uit eten. We zijn het inmiddels een beetje gewend en maken er een feestje van. Mooi aankleden, tafel netjes dekken met mooie servetten, warme borden en grote wijnglazen. De schotel met antipasti is riant! Kalfsvlees met parmezaan, bruschetta, coppa, tomaat met buffelmozzarella, vitello tonnato en gerookt rundvlees met geitenkaas en honing. Natuurlijk opgediend met wat lekker brood. Best veel hoor, we nemen even een korte pauze

voor we verder gaan... Na een kwartiertje maken we mooie bordjes met de hoofdgerechten. Voor Els is er tagliatelle met truffel, Taleggio kaas en champignons met een roomsausje en Marcello heeft gekozen voor de scaloppine (kip) met gorgonzola

en walnoten, met gebakken aardappels en gegrilde groente. Italiaans eten is altijd eenvoudig en dus alleen maar echt goed als je mooie producten gebruikt. Nou, we kunnen je vertellen dat het meer dan goed was! Zoals je begrijpt kennen we Sebastiano best lang en hebben regelmatig, en lekker, bij hem gegeten. Dus doe jezelf een plezier en doe wat wij ook vaak doen, voor de prijs hoeft je het echt niet te laten...

Op een rijtje

Trattoria Da Sebastiano
Laan van Meerdervoort 214
070 3925585
info@dasebastiano.nl
Diner vanaf 17.00 uur, keuken open tot 21.45

Pizza	€ 8,25 - € 12,50
Pasta	€ 7,25 - € 16,00
Kip	€ 13,50 - € 16,50
Drankjes	gewoon

HAAGSE GELUIDEN

Haagse Geluiden gaat over Haagse muziek, dansgelegenheden, muziekwinkels en platenzaken in de jaren '50, '60 en '70.

The Shane

The Shane is een Haagse Mods-achtige groep die bestaat van 1964 tot ongeveer 1968. Mods zijn Engelse Kikkers. De muziek die deze band ten gehore brengt houdt het midden tussen die van The Who en The Small Faces. Naar Nederlandse maatstaven hebben ze enige gelijkenis met The Motions.

De oprichtingsleden zijn Koos Derksen, Frank van Kalshoven, Emile van Schravendijk, Antoine Baudet en Charlie Beekhuizen. Jongens uit Benoorden- en Bezuidenhout, die veelal bij elkaar op school zitten. Ze worden regelmatig door leraren naar de kapper gestuurd en op iedere school huist een grote groep aanhangers (met name

meisjes). De meisjes worden op hun beurt regelmatig naar huis gestuurd om hun gezicht te wassen (ontdoen van make-up) en de (te) korte rokjes om te ruilen voor langere. Het dragen van lange broeken is op school dan uit den boze. De begin optredens van The Shane vinden vaak op de scholen plaats, zoals het VCL. Later volgen succesvolle optredens in onder andere de Marathon, De Haard, De Drie Stoepen en De Eekhoorn. In 1965 wordt er in de GTB Studio aan de Jan van Nassastraat een

promotieplaatje opgenomen met *Leave me be* (The Zombies) en *Gloria* (Them). Dit wordt gedraaid in het radioprogramma RadBandToppers. De band doet het erg goed, maar als er een nieuw bandlid komt (Hans van Rooijen), neemt deze zijn vader (Peter van Rooijen) mee, die zich meteen opwerpt als manager, en dat botst met sommige oudere bandleden. De manager besluit op een totaal ander repertoire over te gaan. Enkele oudgedienden verlaten de band, en The Shane gaat verder in de nieuwe bezetting. Zanger Koos Derksen wordt vervangen door zanger Aad den Burger, Koos moet van de manager orgel gaan spelen. De nieuwe bezetting bestaat - naast Aad en Koos - uit Fokke Openty, Hans van Rooijen en oud-gediende Frank van Kalshoven. De nieuwe Shane neemt op Phonogram/Decca een single op, *Lady Bountifull/Got to hold on* en de producer

zorgt ook voor een optreden op 21 april 1967 in het NCRV tiener tv-programma *Twien*. Peter van Rooijen heeft de ambitie de band professioneel te maken en maakt contact met onder meer Radio Veronica. Voor zover bekend, is het nummer één keer op Radio Veronica gedraaid, in het koffie-programma van Tineke. Er volgen vele optredens, zoals op de Eurobeurs in Apeldoorn, die na het concert bijna wordt afgebroken. Er komt een brief van de KRO of er interesse is in een maandelijks tv-programma à la *The Monkees*, maar hier wordt nooit meer iets van vernomen. Ook tonen Freddy

Haayen en Jacques Senf belangstelling voor de band. Freddy en Jacques haken echter al snel af; ze zien de band als bedreiging voor hun eigen band, The Golden Earrings. Om deze reden mag The Shane ook niet spelen bij Jacques in Club 192. Een Top 40 notering blijft uit voor de band, en in 1968 gaan ze uiteen. In 1969 vindt nog een poging plaats, maar dat is geen succes. De stekker gaat er definitief uit. In 2004 organiseert Hans Borrias een succesvol reünie-concert in het Music Center op de Uithof.

Robert Mindé
romin@ziggo.nl

Voorgoed ongeschikt

Onlangs kwam ik in het boek *10 jaar De Oud-Hagenaar* het verhaal *Leve de soldaat of hoe word ik beroepsmoorde-naar?* tegen. Het bracht mij terug naar mijn eigen succesvolle poging uit het leger te blijven. Het is begin 1973. Ik zit op dat moment op het Haags montessorilyceum (HML), afdeling HAVO. Op een dag, als ik terugkeer van school, duwt mijn moeder mij post van de burgemeester van 's Gravenhage, Marijnen, in de handen. Gedateerd 8 januari 1973. Een groene gevouwen kaart met als opschrift 'Keuring dienstplicht'. Ik dien mij op 9 februari om 07.45 uur precies te melden op de Van Bleyswijckstraat 93 te Delft.

Ik lees dat er van Rijkswege in mijn voeding zal worden voorzien. En dat ik de aan de binnenzijde van de oproeping vermelde stukken mee moet brengen. Zijnde: deze oproeping, het trouwboekje van mijn ouders, alle school- en vakdiploma's, rijbewijs, polikliniek- of controlekaart van een consultatiebureau, monsterboekje (alleen voor zeevarenden). "Bovendien moet u een papier medebrengen waarop u de naam en het adres van uw huisarts hebt vermeld en de tijdvakken waarin de door u bezochte scholen werden doorlopen." Het is begin jaren zeventig en de mening over de krijgsmacht is aan het omslaan. Veel jongens voelen er niets meer voor zich tot militair te laten scholen, met de Vietnamoorlog als voornaamste motief. Ook op het HML is het vrijwel dagelijks onderwerp van gesprek. Mijn besluit staat vast: ik wil uit het leger zien te

blijven. Maar hoe? Een rondvraag bij vrienden, bekenden en medescholieren (internet bestond nog niet) leerde mij het volgende. De keuringsdag was in twee delen gesplitst: een programma 's ochtends en een 's middags. Het leger zette in op kameraadschap, het collectief. Eenlingen had men liever niet. Het hielp wanneer je je 'on-aangepast' gedroeg en afstand hield van de rest van de jongens die op dezelfde dag de keuring ondergingen.

's Ochtends werden onder andere je ogen getest. Dat gebeurde door je gekleurde cijfers te tonen die opgebouwd waren uit bolletjes. Als je daarbij staarde, zag je het 'verkeerde' cijfer. Dat staren konden ze niet controleren. 's Middags was er een morse test. Dan kreeg je een koptelefoon op en hoorde je morse seinen die je na moest doen.

Dat moest je dus vanaf het eerste moment niet, of onjuist doen om vervolgens de koptelefoon van je hoofd te rukken, op te springen en met de uitroep "ik word hier gek van" de ruimte stormachtig te verlaten. Het leek mij allemaal een vrij wankel basis om de dienstplicht te ontkomen. Er waren nog meer uitwegen. "Mijn moeder is herkeuringsarts bij het leger. Als je bij haar terechtkomt, zorgt zij er wel voor dat je het leger niet in hoeft", verzekerde een klasgenoot mij. Een ander: "Ook al moet je er in, dan kun je nog na een maand of drie naar huis als je je helemaal afzijdig

T-shirt idem dito. Oorring ook voorhanden. De outfit was dus geregeld. Nu de rest nog. Mijn plan om mijzelf er zo verlopen mogelijk uit te laten zien: twee weken voor de keuring niet slapen en dagelijks een flinke portie aspirine naar binnen gooien. Plus zo weinig mogelijk eten.

Op de bewuste keuringsdag stapte ik op mijn paars-roze geverfde oude damesfiets (halleluja-frame) om langs de Vliet richting Delft te trappen, waar de keuring zou plaatsvinden. Slechts een paar van de benodigde papieren zaten in

"Daar kom je niet mee weg. Wij kennen mannetjes zoals jij"

houdt en nergens aan meedoet. Ze zullen allemaal wel tegen je tekeer gaan maar daar moet je je niets van aan trekken."

Ik besloot mijn eigen plan te trekken. Haar tot op mijn schouders had ik al. Een oude, vale bontjas ook. Afgetrapte schoenen, paarse jeans met roze 'zonnevlekken' eveneens. Een niet-bijpassend

een van canvas gevlochten oude boodschappentas. Ik kwam, uiteraard, te laat aan. Bleef gespeeld verwilderd buiten bij de trap staan. Na enige tijd kwam een militair naar buiten die mij vroeg waar ik naar toe wilde. Niet reageren. Na enig herhalen van zijn woorden kwam hij naar mij toe om mij aan de arm mee naar

Haags Montessorilyceum (Nassau Bredastraat 5) in de ja

door gebrul van een militair in uniform. Het aankruisen van de ziektes die je allemaal had gehad, bood mij de mogelijkheid ze allemaal maar van een kruis te voorzien. "Daar kom je niet mee weg. Wij ken-

ONGESCH

binnen te nemen. Daar kwam ik aan in een grote hal met tafeltjes en stoelen. Overal uitgelaten stoere Hollandse jongens, alsof ze op schoolreisje waren. De militair vroeg naar mijn papieren. Ik deed net of ik gek was. Na enige vruchteloze pogingen pakte hij mijn tas en vond daarin de stukken.

Vervolgens werd ik in een stoel gezet. De oproep aan eenieder om naar de eerste etage te gaan miste ik uiteraard. Dus werd ik weer keurig aan de arm meegevoerd. Zo langzaam mogelijk de trap op. Boven gebeurden er diverse dingen. We moesten onder andere in een soort klaslokaal een vragenformulier invullen. Dat werd begeleid

nen mannetjes zoals jij", bulderde de militair vlak naast mijn rechteroor terwijl hij het formulier onder mijn hand weggriste. Medische test dan maar. Bloed afnemen. "Jan, ik geloof dat hij gaat flauwvallen." Korte tijd later hervond ik mijzelf liggend op een brancard. Ik scoorde punten, zo veel was mij duidelijk. De ogentest ging zoals ingestudeerd. Staren en af en toe een cijfer mompelen. Terwijl de rest al lang weer beneden zat, schuifelde ik over de eerste etage. Steeds onder begeleiding, want waar ik heen moest en wat ik daar moest doen, wist ik hoegenaamd niet.

Uiteindelijk werd ik weer naar beneden getransporteerd. Al mijn keuringsgenoten staarden me aan. Dat voelde ik, want oog-

De Vliet waar ik langs fietste op weg naar de keuring

ren zestig. Foto: collectie Haags Gemeentearchief

Burgemeester van Den Haag, mr. V.G.M. Marijnen (tijdens een werkbezoek aan de Politie), 1968. Foto: collectie Haags Gemeentearchief.

niet. Ik moest in mijn rol blijven. Mijn fiets stond, voorzichtigheidshalve, naast het gebouw, niet ervoor. Korte tijd later trapte ik vol gas langs de Vliet, richting huis. Halverwege ben ik nog even gestopt om het briefje te lezen. Het stond er echt: ‘voorgoed ongeschikt’. Getekend door J.M. Bijleveld, luitenant-kolonel der artillerie, hoofd van de indelingsraad nummer 7 te Delft. Op adrenaline ging het verder. Thuis schrokken mijn ouders zich rot toen ik ineens weer binnen stond. Ze waren net aan de lunch. Aanvallen dus

maar. Binnen een week was ik weer helemaal de oude. Op het HML was ik een held. En voor mezelf ook wel een klein beetje. Toneelspeler ben ik desalniettemin nooit geworden.

Eén voordeel had het geheel nog wel: ik wist vanaf dat moment dat mijn bloedgroep 0 positief is. Met dank aan de Militaire Bloedtransfusiedienst die mij dat keurig op een briefkaart mededeelde. Was getekend 9 februari 1973.

Carel Goseling
carelgoseling@hotmail.com

Haags Montessorilyceum nu

contact vermeed ik uiteraard. Alleen in een hoekje gezeten, hoofd naar beneden, hoorde ik dat de lunch werd aangekondigd. Shit, dat betekende dat ik mijn toneelstuk nog wat langer moest opvoeren. Net toen de moed mij in de schoenen begon te zinken zag ik een paar schoenpunten naast mij stoppen. Ik hoorde dat iemand tegen me zei dat ik mee moest komen.

Niet reageren, schoot door mijn hoofd. De routine herhaalde zich. Aan de arm vastgehouden werd ik naar een deur gebracht. Binnen zat een militair in vol ornaat achter een te groot bureau. Het was de bedoeling dat ik voor hem ging zitten. Met hulp lukte mij dat. Er kwam stemgeluid tot mij. Waarvan ik twee dingen vasthield: S4 (gelukkig geen S5 want dat betekende dat je ‘gek’

was en een overheidsbaan wel kon vergeten), en ook ‘voorgoed ongeschikt’.

Ik kreeg een papiertje in de hand gedrukt en moest het bureau weer verlaten. Mijn begeleiders brachten me naar de voordeur en duwden me naar buiten. “Je mag naar huis. Ga maar.” Ik wilde de trap wel afvliegen maar deed het bewust

De briefkaart van mijn bloedgroep

Voorgoed ongeschikt

Een herinnering aan mijn accordeonperiode

Laats vond ik een foto van mijzelf die dienstdeed als reclame in de etalage van mijn accordeonleraar K.R. Angelier in de Schalkburgerstraat. De tekst die onder de foto prijkte was: 'Henk van Dorp behaalde de 1e prijs (22 april 1954) op het Accordeon Concours in Leiden'. In die tijd droeg ik een plusfour, ook wel bekend onder de minder exotische benaming van drollenvanger, de mode in de vijftiger jaren.

Als orkestlid van de accordeonvereniging Con Anima trad ik wel eens op, zowel solo of als duo-optreden. De andere foto is gemaakt op een zaterdagavond in de maand december 1954, in het Amicitia theater aan het Westeinde. Voordat het orkest en diverse solisten die bewuste zaterdagavond acte de présence gaven, had ik die week ervoor nog les gehad, een soort van generale repetitie bij mijn accordeonleraar de heer Angelier. In zijn huis zag ik een grote kist sinaasappels staan, waarop ik tegen hem zei: "Die lust ik wel!" Angelier beantwoordde mij: "Nee, Henk, die zijn voor de tombola op de uitvoering. Die kist sinaasappels zijn geschonken door markt-koopman Otten, een handelaar in groenten en fruit."

Op die zaterdagavond kocht mijn moeder in de pauze lootjes voor de prijzen die werden verloot. Ineens zag mijn moeder

dat een van de bestuursleden van de accordeonvereniging een lootje liet vallen. Die figuur liep weg om met andere mensen te praten. Mijn moeder raapte gauw het gevallen lootje op. Na afloop van het muziekoptreden werden de lootjes getrokken. Een nummer werd door de zaal geroepen en het bewuste bestuurslid schreeuwde: "Ja! Hé, waar is mijn lootje..." Mijn moeder had het opgeraapte lootje aan mij gegeven. Dus ook ik riep keihard: "Jaaa!" Ik haastte mij naar voren, gaf het winnende lotnummer aan de voorzitter van Con Anima en kreeg de (zwarte) kist met sinaasappels. Mijn vader merkte op dat er altijd zwendel is in het spel, de bestuursleden spelen elkaar de bal toe, in dit geval dus de kist sinaasappels. Wij vertrokken die avond, sjouwend met de kist, richting huis. Wij hebben de sinaasappels heerlijk verorberd en er om gegrinnikt dat ma dat lootje had gepakt.

Met het orkest gaven wij ook eens een uitvoering op het Internationaal Muziekconcours in Bree, België. Ik kan mij herinneren dat onze dirigent, de heer Angelier, een keer erg kwaad was. Hij wilde ten tijde van de uitvoering niet optreden en dirigeren, omdat er geen piano was. Dat zou ons volgens hem punten kosten ten opzichte van de andere orkesten. Omdat er een batterij juryleden in de zaal zat, hebben we hem toch kunnen overhalen. Angelier ging overstag en zei tegen mij: "Henk, jij speelt vandaag geen derde partij maar eerste! Dat kun je makkelijk." De eerste partij is altijd moeilijker, omdat je verantwoordelijk bent voor de melodie in de orkeststukken. De eerste partij is de hoofdmelodie en de derde partij is begeleiding. Ik had er niet op gerekend om de eerste partij te spelen, maar tegensputteren had geen zin. De muziekstandaards werden door mijn collega's voor

Op het Accordeon Concours in Leiden behaalde ik de eerste prijs (22 april, 1954). Deze foto hing als reclame in de etalage van mijn accordeonleraar K.R. Angelier in de Schalkburgerstraat.

iedereen op dezelfde afstand en in één rechte lijn neergezet, maar eigenlijk net te ver van mij. Mijn (ziekenfonds) brillette was ik ook nog vergeten mee te nemen, wat natuurlijk erg stom was omdat ik al die pietepetere noten goed moest kunnen zien. Ik zat daar met samengeknepen billen, uit angst de boel in de war te gooien.

Ik nam mij voor om net te doen alsof ik speelde. Rechterhand net boven het klavier en dan van boven naar beneden heen en weer bewegen... Dansende vingers nadoen... Geen geluid maken en op de knop drukken van de blaasbalg. Als je die indrukte met je linker duim dan ging de blaasbalg van je accordeon in en uit. Na een kwartiertje schijnbewegingen gemaakt te hebben op het klavier kwam er een einde aan mijn lijden. Met een rood hoofd stapte ik met de andere musici van het toneel af. Niemand had het gemerkt, ook mijn collega's en dirigent niet.

Nu was het afwachten wat de andere orkesten zouden doen. Aan het eind van de middag werd door de jury bekendgemaakt welk orkest het best had gepresteerd. De jury was eenduidig: het Accordeon orkest Con Anima uit Den Haag kreeg met lof voor hun uitvoering 'Offenbach melodieën' de eerste prijs toegekend. Een enorm applaus volgde van het enthousiaste publiek. De jury overhandigde onze dirigent de heer Angelier een trofee. De heer Angelier bedankte de jury en tevens gaf hij het orkest een compliment voor de perfecte uitvoering. Zo had ik toch indirect meegeholpen aan de eerste prijs van ons orkest; een 'eerste prijs' als schijnvirtuoso op het accordeon... Mijn enthousiasme om me verder te bekwamen op het accordeon verdween, mede omdat mijn schoolvriend (Arie Biever) mij overhaalde om te gaan judoën.

Henk van Dorp
h.vandorp2@telfort.nl

De orkestleden Henk & Rob van Con Anima accordeonvereniging (1941-1955) spelen het bekende lied 'Padam Padam' van Edith Piaf in het Amicitia theater aan het Westeinde (december 1954)

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Alfa Romeo Alfetta 1.8

Als je nu kijkt naar het wat magere aanbod van Alfa Romeo modellen met de Giulia en Stevio kun je je bijna niet meer voorstellen dat dit karaktervolle Italiaanse merk in de jaren zeventig een succesvolle brede modelrange had. Begin jaren zeventig zag Alfa de noodzaak haar modellenreeks te vernieuwen en werd de opvolger van de Berlina 1750 geïntroduceerd. Het was een beetje het begin van het design dat de modellen wat vierkanter ontworpen werden en zo ook deze Alfetta.

Hij kwam als 1.6 en 1.8 uitvoering op de markt en dat verschil kon je zien aan de koplampen. De 1.6 versie had enkele koplampen en de 1.8 dubbele. Zelf had ik in die periode een Alfa Romeo Sud Ti gekocht bij Hans Maasland in Valkenburg en moest daar nog wel eens terug voor een garantielicht. Ik kon dan uitgebreid de showroommodellen bekijken, onder andere deze Alfetta. Een sportieve stijlvolle sedan. Ik vermoed dat de designer eerst de 1.8 ontworpen heeft met zijn dubbele koplampen, houten stuur en rubber

bumperrozetten en deze zaken heeft weggelaten toen de 1.6 versie er moest komen, wat hem tegelijk een stuk minder aantrekkelijk voor mij maakte, maar dat terzijde. Onder de motorkap lag bij de 1.8 een 1779 cc benzinemotor met 135 pk en een topsnelheid van 180 kilometer en de 1.6 had een 1570 cc motor met 125 pk en een top van 175 kilometer. Het bijzondere voor die tijd was dat Alfa zijn modellen standaard uitrustte met een vijf-versnellingsbak. Bij de Alfetta vond ik die niet zo lekker schakelen en dat kwam door de door Alfa

geroemde evenwichtsverdeling, 50% voor en 50% achter. De versnellingsbak en de koppeling waren van het voorste naar het achterste gedeelte verplaatst om de aangedreven wielen een betere grip op de weg te geven. Hierdoor ontstond ook een vermindering van de belasting op de achterwielen, wat een lichtere besturing tot gevolg had. Als achterwielophanging koos Alfa voor de Dion-as die als voordeel bood het onafgeveerde gewicht omlaag te brengen, waardoor het hinderlijke opspringen van de wielen zoveel mogelijk werd

geëlimineerd. Super technisch allemaal, maar bij mij gaat het altijd om de emotie en die trof ik bij de Alfetta met name in het interieur aan. Ik zei het al, dit was de periode van het vierkante design en dat zag je ook terug op het dashboard. Achter het fraaie houten stuur een rechthoekige unit met vijf stijlvolle witte klokken. Onder het stuur had je hendels voor de richtingaanwijzers, verlichting en ruitenwissers, waardoor het aantal knoppen op het dashboard beperkt bleef. In het midden een smalle rechthoek met de schuiven voor de

ventilatie en de verwarming, en dat was het. Het geheel oogde heel stijlvol. Het meubilair zag er strak en eveneens stijlvol uit. Lange zittingen en verstelbare leuningen die Alfa omschreef als 'anatomisch corrigerend'. Smaakvol ontworpen waren ook de portierhendel-units en in het bijzonder de raamslingers. Detonerend vond ik de uitlaatpijp die ongegeneerd lomp onder de achterkant vandaan kwam, maar afgezien daarvan een top-Alfamodel.

John Vroom
johnvroom@planet.nl

Beauties of the Sixties (68)

John Vroom (autojournalist)

Natuurlijk vond Angela de Wankelmotorteknik van deze NSU R080 uit 1967 een interessante ontwikkeling, maar hier dacht ze even aan *The Green Grass of Home*, waar Tom Jones een hit mee scoorde in datzelfde jaar.

In de jaren '60 waren vrouwen en auto's nog onlosmakelijk met elkaar verbonden in promotie- en reclame-uitingen en geven nu een nostalgische blik op het tijdsbeeld van toen.

Programmagids Omroep West

De komende weken zie en hoor je onderstaande programma's bij Omroep West. Daarnaast houden we je natuurlijk altijd op de hoogte van al het nieuws.

89.3 Radio West maandag t/m vrijdag

06.00 uur West Wordt Wakker Nieuws uit de regio en van daarbuiten, met Tjeerd Spoor en Jorinda Teeuwen.

10.00 uur Aan de Bak Gezellig programma met Patrick van Houten.

12.00 uur De Lunchshow Nieuws en amusement met Paul van der Lugt. Vanaf 31/1 elke werkdag: **Menno in de Middag** Menno Tamming serveert een afwisselende lunch met het nieuws uit de regio, leuke prijzen en gasten uit de wereld van theater, film, muziek en televisie.

14.00 uur Muziek aan Zee Marjolein Visser draait heerlijke muziek.

16.00 uur West komt Thuis Melle Tuik neemt de dag met je door en draait fijne muziek. (tot 19.00 uur, daarna non-stop muziek).

89.3 Radio West zaterdag

09.00 uur UIT! Rogier van der Zanden geeft je uitgaanstips.

12.00 uur Broodje Bral Sjaak Bral neemt de actualiteit met je door.

14.00 uur Zuid-Holland Sport Met alle topamateur voetbalwedstrijden die in Zuid-Holland worden gespeeld.

18.00 uur Muziek voor Volwassenen Johan Derksen draait blues, country en americana (tot 21.00 uur, dan non-stop muziek).

89.3 Radio West zondag

07.00 uur Klassiek op West (herhaling om 21.00 uur) Aad de Been draait bekende en onbekende klassieke- en wereldmuziek.

09.00 uur UIT!

10.00 uur Muziek van alle Tijden (herhaling om 17.00 uur) Pieter Kuipers draait muziek op verzoek.

12.00 uur Adres Onbekend Zoektochten naar uit het oog verloren bekenden, met Ron Kas.

14.00 uur Vroeger werd Later Ron Davids haalt met luisteraars herinneringen op. (tot 17.00 uur, daarna non-stop muziek).

19.00 uur Muziek voor Volwassenen Met Johan Derksen (tot 21.00 uur).

TV West maandag t/m vrijdag

Dagprogramma's vanaf 17.00 uur: (daarna herhalingen)

ma: The Mall Serie over de bouw van het winkelcentrum in Leidschendam.

di: Team West Opsporingsprogramma met Kirsten van Dissel.

Zeegezichten Reeks mini-documentaires over de invloed van de zee op kunst in Den Haag.

wo: Eruit op de Buis Met op 26/1 een rondleiding door Museum Volkenkunde in Leiden en op 2/2 door Museum Gouda in Gouda.

do: Landgezichten Serie over het landschap van Midden-Delfland. Vanaf 3/2: **Zo doen wij dat**, waarbij we een kijkje achter de schermen krijgen van bijzondere bedrijven in onse regio.

vr: Hart voor Muziek Zing mee met Hollandse muziek.

17.30 uur TV West Nieuws

17.45 uur Weer Het weerbericht met Huub Mizze en Laura van der Blij.

TV West zaterdag

07.30 uur TV West Weekoverzicht

17.00 uur Westdoc Met op 29/1 **Een zweem van Wreedheid** over fotograaf Jan Banning en op 5/2 **Een Goede Buur** over hoe statushouders en sociaalhuurders met elkaar samenwonen.

TV West zondag

09.00 uur Hoop & Leven De universele kerk van Gods Rijk.

17.00 uur Westdoc (herhaling zaterdag)

20.00 uur TV West Sport (start weer vanaf 6/2) met een overzicht van de gespeelde wedstrijden in het topamateurvoetbal in de regio.

Alle programma's op TV West worden herhaald. Kijk voor alle uitzendtijden op Omroepwest.nl of in de gratis Omroep West app.

Ik hou wel van mensen

Onlangs kreeg ik een mailtje van Rosemonde waarin ze schreef dat ze het artikel **Gezelligheid in de maand december, dat in de uitgave van 14 december jl. verscheen, een heel mooi artikel vond.**

Ik krijg wel vaker van dit soort mailtjes, waaruit blijkt dat deze krant de lezers veel voldoening biedt. Ze voegde er het lied: *Ik*

drink op de mensen van Paul van Vliet aan toe en vroeg zich af of ik hiermee iets kon doen voor De Haagse Tijden. In dit lied staat maar liefst tien keer dat hij ergens op drinkt. Hij moet na afloop aardig teut zijn geweest. Omdat ik niet zo'n drinkebroer ben, heb ik de vrijheid genomen de tekst hier en daar te wijzigen en bovendien heb ik het lied in deze tijd geplaatst.

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

Ik hou wel van mensen

*Ik hou wel van mensen
die bergen verzetten
die door blijven gaan met hun
kop in de wind.*

*Ik hou wel van mensen
die met vallen en opstaan
blijven geloven
soms zelfs als een kind.*

*Geef mij maar de mensen
die dingen beginnen
waar niemand van weet wat
de afloop zal zijn.*

*Geef mij maar de mensen
die niet altijd winnen
dat kan in 't groot en
dat kan in 't klein.*

*Ik zie iets in mensen
die blijven vertrouwen
die niet altijd zeggen
"Doe niet zo dom".*

*Ik hou van die mensen
die door blijven douwen
van doe het maar wel
en kijk maar niet om.*

*Ik geef om de mensen
die alles verloren
die weg zijn gezakt
en zijn ondergegaan.*

*Ik begrijp al die mensen
die terug bleven vechten
en daarna herboren
weer op zijn gestaan.*

*En juist nu corona
de macht heeft gegrepen
geloof ik in mensen
met begrip voor elkaar.*

*Die samen gaan werken
want ik heb begrepen
alleen ben je nergens
vandaar!*

- Met dank aan Paul van Vliet -

Foto hoort bij de originele versie van het lied, *Ik drink op de mensen* van Paul van Vliet

Jouw Doe Het Zelf Winkel
in de Haagse Regio

#WijHelpen

- Hout | Plaatmateriaal | Panelen | Lijstwerk
- ZaagService | CNC Freestechiek
- De Mooiste Kasten Op Maat
- Doe Het Zelf artikelen
- Bezorgservice

WWW.HOUTWINKELZAAG.NL Laan van Meerdervoort 258 | 070-3452700

Blijf lekker thuis

Naast het lezen van een goed boek of bekijken van een inspirerende film, bieden vele organisaties hun (culturele) diensten ook online aan. Heeft u ook tips voor onze lezers? Stuur deze naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

Munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? U bent niet de enige met vragen over een verzameling munten, postzegels, papiergeld, ansichtkaarten of penningen. Daarom houdt de Munten- en Postzegel Organisatie (MPO) elke woensdag een open inloopdag. Wie zijn of haar verzameling deskundig en gratis wil laten beoordelen, kan tussen 10.00 en 16.00 uur terecht bij de MPO, Energieweg 7, IJsselstein, nabij Utrecht. Aansluitend is er desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Informatie: 030-6063944 of kijk op www.mpo.nl.

Goud, zilver, kunst, curiosa en militaria

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? En hebben die oude onderscheidingen en militaire spulletjes nog waarde? Allemaal vragen met betrekking tot goud, zilver, kunst en curiosa of militaria. Bezoek eens onze open inloopdag, elke donderdag van 10.00 tot 16.00 uur. U bent dan welkom bij MPO/Heritage op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: 030-6063944.

Magische wereld van handen en dans

De magisch-komische virtual reality-voorstelling *HandsON* is een van de nieuwste producties van het Haagse dansgezelschap Another Kind of Blue. Gefascineerd door de handgebaren van de wereldleiders van nu heeft choreograaf David Middendorp speciale 'handchoreografieën' gemaakt die de basis vormen van deze bijzondere voorstelling. Het resultaat is een wervelend samenspel van dansers en handen dat je verbeelding te boven gaat. Via je scherm (met je virtual reality-bril) kom je terecht in een interactieve surrealistische handenwereld die je kunt bekijken en beleven. Overal waar je kijkt, ontdek je weer iets nieuws en kun je plots een danser tegenkomen. Kortom, *HandsON* is een te gekke VR-ervaring die je niet snel zult vergeten! Benieuwd naar deze voorstelling? *HandsON* is tegen een kleine vergoeding te bekijken via www.anotherkindofblue.nl/voorstelling/handson/

Boeken

Levertraan en drollenvangers, verhalenbundel

Levertraan en drollenvangers van de Westlandse schrijver Joop Alleblas handelt over de jaren vijftig en zestig van het naoorlogse Wateringen, het dorp van zijn jeugd. De verhalen zijn geïllustreerd met honderd foto's. Het is voor jongeren bijna niet te bevatten dat vlak na de oorlog gezinnen van twaalf of meer kinderen meer regel dan uitzondering was. Al die grote gezinnen woonden in relatief kleine huizen. In de slaapkamertjes sliepen zes of zeven kinderen. De bedden stonden stijf tegen elkaar. Tijdens de strenge winters moest de huiskamer met een Etna potkacheltje verwarmd worden. Op de slaapkamers was geen verwarming en stonden de ijsbloemen in de winter wekenlang op de ramen. De katholieke kerk had grote invloed op het leven van de dorpelingen. Werden alle religieuze plichten wel nageleefd? De kerkgang van de jeugd werd op school nauwlettend bijgehouden. En er moesten zieltjes gewonnen worden. Kwam er elk jaar wel een kindje bij? De pastoor kwam daarvoor desnoods speciaal op huisbezoek. Verder bevat het boek verhalen over de biecht, Lourdeswater, hoofdfluis, nylonkousen, drollenvangers, levertraan, kunstgebitten, karbiet, pleegzuster bloedwijn, dempen van de Wateringse Vaart, etc. Verkrijgbaar in het Westlands Museum, de Westlandse boekwinkels of bij de auteur zelf via joopalleblas@kpnmail.nl

Naar het paradijs

Naar het paradijs van auteur Hanya Yanagihara is een gewaagde, briljante roman over drie verschillende versies van Amerika, in drie eeuwen. In 1893 maakt New York deel uit van de Vrije Staten, waar mensen ogenschijnlijk mogen liefhebben wie ze willen. David verzet zich tegen de door zijn rijke familie garrangeerde verlovings met een geschikte kandidaat; hij voelt zich meer aangetrokken tot een charismatische maar arme muzikant. In het door de aidsepidemie geteisterde Manhattan van 1993 woont de jonge Hawaïaanse David samen met zijn veel oudere, rijkere partner, voor wie hij zijn moeilijke jeugd en het lot van zijn vader verzwijgt. In 2093 probeert Charlie zich staande te houden in het totalitaire New York zonder de bescherming van haar grootvader, een gerenommeerd wetenschapper. Ze ontmoet David, die zegt haar te kunnen redden - maar kan zij hem vertrouwen? Deze drie delen vormen samen een weergaloos epos over familie, verlies en de zoektocht naar liefde. Wat niet alleen de personages, maar ook de verschillende versies van Amerika met elkaar verbindt, is de worsteling met de eigenschappen die ons menselijk maken: angst, liefde, schaamte, afhankelijkheid, eenzaamheid en bovenal het pijnlijke verlangen om degenen van wie we houden te beschermen.

Podcastserie Op de vijfde rij

Na de podcast-serie *Op de vijfde rij...* vanuit Cannes gaat journalist Cesar Majorana verder met het vertellen van mooie en bijzondere filmverhalen uit heden en verleden. De podcast is een samenwerking tussen VPRO Cinema en Eye Filmmuseum. De titel van de podcast verwijst naar de favoriete rij van Cesar in de bioscoop: op de vijfde rij zit je dicht op de actie, maar je hebt er ook het overzicht om te zien wat er om je heen gebeurt. *Op de vijfde rij...* gaat dan ook niet over het laatste filmnieuws, maar om (grotendeels) tijdloze verhalen. Beschouwend, onderzoekend en verrassend. In afleveringen van 20 à 30 minuten vertelt Cesar Majorana een of twee bijzondere filmverhalen, van de ontstaansgeschiedenis van een klassieker en het oeuvre van een maker tot de essentie van een filmfestival. Cesar begint elke aflevering met een vraag en zoekt door middel van interviews, reportages en archieffragmenten naar een antwoord. Zo neemt hij je mee naar de plek waar het gebeurt, zoals eerder het hart van de filmmarkt in Cannes. Beluister de podcasts via eyefilm.nl/opdevijfderij

Films

Het **International Documentary Film Festival Amsterdam (IDFA)** biedt een onafhankelijke en inspirerende plek waar publiek en professionals terecht kunnen voor een pluriform aanbod documentaires van hoge kwaliteit. Pluriform wat betreft vorm en inhoud, maar ook wat betreft (culturele) achtergrond van de maker. Op de site idfa.nl bekijkt u gratis een selectie van films die bij IDFA hebben gedraaid.

Rafea: Solar Mama

Aanvankelijk wilden de regisseurs vier vrouwen uit verschillende landen volgen die naar India reizen om deel te nemen aan het intrigerende programma van The Barefoot College, waarin dertig analfabete vrouwen van diverse continenten in zes maanden tijd worden opgeleid tot *solar engineers*. Maar al snel wordt duidelijk dat het verhaal en de persoonlijkheid van de Bedoeïen Rafea de meeste aandacht trekt en wordt zij het middelpunt in dit fascinerende portret over de kracht van onderwijs versus de macht van traditionele structuren. Rafea woont met haar gemeenschap in een tentendorp op de grens tussen Jordanië en Irak. Ze hoeft niet lang na te denken over het aanbod van het Jordanees Ministerie van Milieu om haar naar India uit te zenden; ze begrijpt onmiddellijk dat het een unieke kans is haar kinderen een betere toekomst te bieden, en zelfs het hele dorp van zonne-energie te voorzien. Maar haar familie, en zeker haar man, hebben niet dezelfde ontvankelijkheid voor vernieuwing als de slimme en leergierige Rafea. Het stelt haar voor een onmogelijk dilemma: gaan en de kinderen nooit meer zien, of blijven zonder uitzicht op een beter leven. De gemeenschap is in ieder geval gelukkig niet zo conservatief dat ze geen camera's toelaten.

The Prism: Krisis Greece 2011

The Prism is een online platform voor multimediale documentairemakers en fotojournalisten, opgericht tijdens de winter van 2010-2011 in Griekenland. Met hoofdstad Athene als broeierig middelpunt, maar verder geografisch flink verspreid, van de grens met Turkije (een 'lek' voor immigranten), via de hoogste berg in Centraal Griekenland tot een onherbergzame bergflank op Zuid-Kreta, zijn veertien verslaggevers op pad gegaan. De oogst: een kleurrijk mozaïek van minidocumentaires, die per thema, per maker of geografisch aan te klikken zijn op de eenvoudige, toegankelijke site. De initiatiefnemers, Nikos Katsaounis en Nina Paschalidou - die het project uit eigen zak financierden - kozen ervoor fotojournalisten om te scholen tot 'multimediale verhalenvertellers'. De verschillende filmpjes laten zien wat de traditionele media laten liggen. Twee voorbeelden: *Riders on the Storm* volgt een groep die zich met het onwaarschijnlijke transportmiddel van een geavanceerde fiets in de straten van Athene wagen en zo een alternatief voor de toekomst laten zien. En *Radical Youth* volgt de opkomst van links-radicalen jongeren die met hun molotovcocktails het recht in eigen hand nemen. Opvallend genoeg overigens niet van een Griek, maar van een jonge Spanjaard die vers aangekomen meteen aan dit project begon.

Uit liefde voor de kunst

Op 23 januari 1847, alweer 175 jaar geleden, namen de kunstschilders Hardenberg, Roelofs, Van Hove en de Weissenbruchs het initiatief om een Schilderkundig Genootschap op te richten voor het tekenen naar levend model, het bevorderen van de belangen van de beeldende kunst en het houden van kunstbeschouwingen. Aanvankelijk wilde men de nieuwe vereniging *Assiduitas* (aan kunst en vriendschap gewijd) noemen, maar het is uiteindelijk *Pulchri Studio* (voor de beoefening van het schone) geworden.

Tijdens de oprichtingsvergadering werd besloten dat Bart van Hove als voorzitter, Hendrik Michaël, secretaris en Johannes Bosboom als penningmeester het bestuur zouden vormen. Huib van Hove en Reinier Craeyvanger werden benoemd tot commissaris voor de tekenavonden. Inmiddels is Marieta Reijerkerk de 32^e kunstenaar die verkozen is tot voorzitter van Pulchri Studio. Dit gaat Pulchri Studio groots vieren, samen met haar Haagse stadgenoten. Van 1 tot en met 23 oktober organiseren zij een grote happening die gratis voor iedereen toegankelijk zal zijn. Er zullen verschillende exposities zijn die hetzij terugkijken, vooruitkijken dan wel stil staan bij het heden.

In vier expositieruimten in het monumentale pand aan het Lange Voorhout 15 zullen evenzoveel jubileumexposities worden gehouden. Aan de eerste tentoonstelling doen kunstenaars mee die al meer dan veertig jaar professionele kunstenaars zijn. Een soort hommage aan hun bijdrage aan de kunst. Een tweede tentoonstelling belicht het heden aan de hand van selfies. Kunstenaars die zichzelf uitbeelden in foto's, schilderijen, tekeningen, beelden etc. Een derde expositie richt zich op nieuwe media, visual art met gebruikmaking van hedendaagse techniek. Het thema van deze expositie is de toekomst, met als kern een nieuwe generatie van videokunstenaars. Tevens wordt er bij deze pop-up interactieve presentatie een podium gegeven aan Hagenaars die met een eigen beamer zelf in de grote Mesdagzaal willen projecteren. De vierde tentoonstelling gaat over en wordt georganiseerd door jonge vrouwelijke kunstenaars. Ondanks de emancipatie zijn vrouwelijke kunstenaars nog te veel ondervertegenwoordigd in de kunstcollecties van zowel musea als particulieren en instellingen. Om het extra spannend te maken wordt deze vierde tentoonstelling mede georganiseerd door een jonge muzikante die onlangs afstudeer-

de aan het Conservatorium van Amsterdam en er doen verschillende alumni van de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag mee.

Hoogtepunt van deze feestmaand wordt de uitreiking van het boek *Pulchri Studio 175 jaar* tijdens de opening op 1 oktober 2022. Pulchri Studio wil graag het eerste exemplaar aanbieden aan een bekend persoon die de kunst een warm hart toedraagt.

Het jubileumboek vertelt de geschiedenis van 175 jaar Pulchri, waarvan de laatste zestig jaar verteld wordt door mensen die een deel van deze naoorlogse geschiedenis zelf hebben meegemaakt. Ook wordt uitgebreid stil gestaan bij alle Haagse kunstprijzen en haar roemruchte winnaars. Uiteraard wordt er ook aandacht geschonken aan de oude geschiedenis van Pulchri Studio, maar het is Pulchri Studio met name te doen om

Tentoonstellingszalen Pulchri Studio. Foto: Willem Vermeij, coll. Haags Gemeentearchief.

Gevel Gebouw - Anne Reitsma Fotografie

Pulchri Studio aan het Lange Voorhout in de jaren '70. Foto: Jan Stegeman, collectie Haags Gemeentearchief

verhalen uit de eerste hand op te tekenen. Aan het boek werken mensen mee die of kunstenaar of kunstliefhebber zijn, al dan niet lid van Pulchri Studio.

Tijdens de tentoonstellingen worden er bijeenkomsten georganiseerd waarbij een deel van de deelnemende kunstenaars vertellen over kunst en hun kijk op de kunstwereld. Het plan is om de exposities te laten begeleiden met muziek en literatuur, zodat het geheel een feest wordt van kunst in woord en geschrift en een genot om te zien en te ho-

ren. Het boek met verhalen over de kunstbeleving in Den Haag is complementair aan alle activiteiten en veel van de geïnterviewde kunstenaars doen ook mee aan de exposities. Zo komt de recente geschiedenis tot leven.

Het grote feest staat gepland op 22 oktober 2022 en in de maanden voor en na de feestmaand zijn er allerlei activiteiten die deze mijlpaal markeren. Heel Den Haag is welkom!

Michael Toorop
Galerie@pulchri.nl

1 SUDOKU

7	2				4			1
			9				6	
					4			
3	7			6	1			
5	4		2		7		1	6
						9	7	
4	3				8			
8	1						4	

Puzzel & Win!

In elke editie van De Haagse Tijden kunt u verschillende puzzels maken.

U kunt de oplossing tot 3 februari 2022 mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl.

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke prijs van de Fifties Store!

Oplossingen vorige editie:
Sudoku: 6
Kruiswoordpuzzel: Gitaarles
Woordzoeker: Fluitconcert

Win nu een klok van een echte Shellak 78 Toeren Plaat

Deze handige tijdloze Shellac Record Clock is een van de 450 unieke stukken gemaakt van echte vintage shellac records. Draai de tijd terug terwijl u geniet van het heden.

U ontvangt een willekeurige klok / label t.w.v. € 19,95.

Verkrijgbaar bij de Fifties Store, www.fiftiesstore.nl. Namensestraat 73 - 2587 VX Den Haag - 070 3585810

2 ZWEEDSE PUZZEL

verbod		als gast		streling		soort gebak		huid	
deel v.e. fiets		plak-middel		sierplant		handvat		lezing	
				bergpas					
eb en vloed			kring						
muziek-groep			baken						
		4		voordat				ooit	
				in opdracht					
kluis	tak van sport	brandstof	7			selenium			
		samen-smelting				geurige drank			
1				vrije keus		6			
				voorzetsel					
schenk-stuk				2	naar-geestig	vrouwelijk dier			
ingeval						graan-soort			
			naarling					ziekelijke zucht	
			eentonig-hed						
vordering				eer					autoped
zeker				laatst-leden					
						spil			
						lichaams-deel			
land in Zuid-Amerika		sierlijk				3			8
		zangnoot							
5				reeks					
christelijk feest						klap			

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Wij feliciteren de winnaars van de vorige editie met een mooie prijs, aangeboden door de Fifties Store. De drie sets onderzetters gemaakt van vinylplaten gaan naar:

Tini Taal te Den Haag
Els Teunissen te Voorburg
Willem Postma te Den Haag

Let op! U dient de prijs zelf op te halen bij de Fifties Store.

3 KRUISWOORDPUZZEL

1	2	3	4		5	6	7		8
		9			10				
11	12					13		14	
	15		16		17				
18			19	20					21
22	23		24			25		26	
27		28			29		30		
		31				32			
33			34		35				36
37			38		39			40	
		41		42			43		
	44		45		46	47		48	
49						50			51
		52		53		54			
55									

Horizontaal:

- 1 wrevelig
- 9 takje
- 10 voorzetsel
- 11 politieke partij
- 13 letsel
- 15 vragend vnv.
- 17 intrige
- 19 Amerika
- 22 achter
- 24 deel v.e. vis
- 26 rijksuniversiteit
- 27 Mohammedaanse God
- 29 ketting; 31 vaas
- 32 Ierse verzetsgroep
- 33 ijspunt
- 35 siersteen
- 37 radon; 38 show
- 40 lage rivierstand
- 42 huid
- 44 vermogend persoon
- 46 pl. in Frankrijk
- 49 deel v.d. voet
- 50 pl. in Gelderland
- 52 plechtige gelofte
- 54 voorzetsel
- 55 groots

Verticaal:

- 1 jong dier
- 2 elk
- 3 hard geluid
- 4 karaat
- 5 luitenant
- 6 vruchtendrank
- 7 kleinste deel
- 8 wiel
- 12 vorige week
- 14 deel v.d. bijbel
- 16 soldatenvoedsel
- 17 slaginstrument
- 18 erfelijk materiaal
- 20 slechthorend
- 21 vismand
- 23 Europees gebergte
- 24 bosgod
- 25 kleur
- 26 oude goudmunt
- 28 dik en zwaar
- 30 brandgang
- 33 voor
- 34 uitroep van vreugde
- 35 gehoorzaal
- 36 vlekkenwater
- 39 van een
- 41 samen
- 43 riviermond
- 44 zangnoot
- 45 vogel
- 47 vrouwelijk dier
- 48 Nederlandse Spoorwegen
- 49 keukenkruid
- 51 vogelverblijf
- 53 lengtemaat
- 54 United Nations

3	7	30	52	22	24	33	9	16
---	---	----	----	----	----	----	---	----

UTS VAN DER GEEST VERHUIZINGEN

Speciale service voor senioren

- Zorgverhuizingen
- Particuliere verhuizingen
- Int. verhuizingen
- Kunst- en antiekservice
- In- en uitpakservice
- Verhuids dirigente
- Handyman
- Inboedelopslag

T 070 399 42 41
W utsvandergeest.nl

Ook voor uw orthopedische aanpassingen aan confectieschoenen

RUUD VAN DER GEEST SCHOEN- & SLEUTELSERVICE

Al sinds 1976 de reparateur voor al uw schoenen, tassen en lederwaren.

Grote sortering voetbedden en onderhoudsartikelen.

Weimarstraat 136 • 2562 HC Den Haag • 070 360 70 29 • www.rgshoeservice.nl

HAAGSE DUINEN

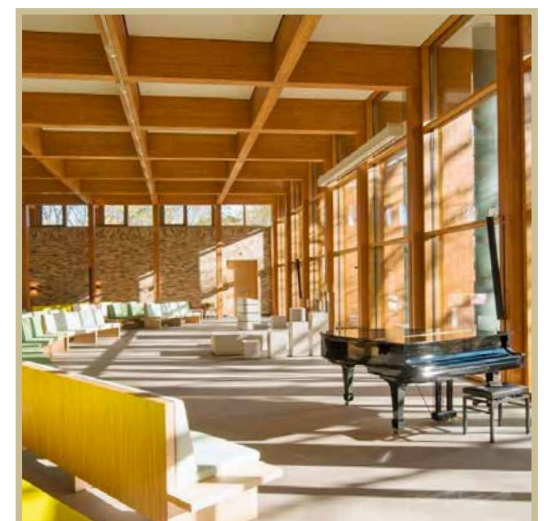
UITVAARTCENTRUM • CREMATORIUM

Afscheid nemen en herinneren

in een gastvrije omgeving

Wellicht het mooiste crematorium van Den Haag en Zuid-Holland. Een intiem gebouw te midden van de duinen en de bomen van Den Haag.

Gastvrijheid staat bij ons centraal, daarom is het crematorium alle dagen in de week beschikbaar. Ook de tijdsduur van de dienst stemmen wij af op uw behoeften.

Het uitvaartcentrum en het crematorium zijn direct met elkaar verbonden. Zowel opbaren, afscheid nemen als cremeren of begraven kan op dezelfde locatie.

Vraag uw uitvaartbegeleider of ondernemer naar de mogelijkheden van deze locatie.

Crematorium Haagse Duinen | Wijndaelersingel 1 | 2553 AC Den Haag
t: (070) 218 20 88 | e: info@crematoriumhd.nl
www.crematoriumhaagseduinen.nl